

(reportáž z festivalu Vyšehraní 2007)

Z hradeb Vyšehradu je krásný pohled na Prahu. Snad by člověk i věřil, že tam skutečně žily postavy ze Starých pověstí českých. Jenže Vyšehrad žije v současnosti i hudbou. Každoročně se na Letní scéně koná festival Vyšehraní, jehož hlavním hnacím motorem a dramaturgem je Martina Dimmerová. Letos se koná již sedmý ročník této akce a byla by chyba alespoň jeden večerní pořad nenavštívit.

Rozhodl jsem se pro večer 12. června 2007, který byl věnovaný legendám. Přišel jsem o něco dříve a tak jsem se po dlouhé době podíval na Vyšehradský hřbitov, kde na Slavíně odpočívají slavní lidé. Zjistil jsem, že od mé poslední návštěvy přibyla na náhrobcích další jména. Jenže současně jsem si vzpomněl i na ty, kteří žádné hroby nemají a přesto by zde měli ležet vedle umělců s přídomky národní či zasloužilý. Bez hrobu je Karel Poláček, zmizelý kdesi v Osvětimi, bez hrobů jsou parašutisté, kteří zahynuli po atentátu na Heydricha, bez místa na Slavíně je Milada Horáková.

Ale nechme smutných úvah. Martina Dimmerová dala ten večer prostor několika muzikantům, u nichž má přídomek legenda své místo. Především jsou to ale lidé, kteří hodně umí.

Jako první zasedla na malé pódium pod širým nebem trojice, kterou by málokoho napadlo dát dohromady. Říkají si **Vokorali** a jmenují se **Petr Rímský**, **Petr Kocman** a **Jiří Vondráček**. Poprvé jsem se s nimi setkal v Klubu Mlejn, kde měli pražskou premiéru. Hlavním důvodem této symbiózy byla snaha prokázat, že i porotci na Portě něco umí. Copak, že každý z těch tří umí hodně, to není třeba prokazovat. Kdyby Petr Rímský napsal jen

Píseň o hvězdě

, zařadil by se mezi písničkářské legendy. Kdyby se Petr Kocman narodil na druhé straně oceánu, věřím, že by o něm za chvíli věděli v Nashvillu. Kdyby Jiří Vondráček po odchodu Oskara Petra jen hrál a zpíval s Marsyas, stačilo by mu to ke slávě. Jenže oni ti tři v žádném případě nežijí jen z podstaty a darů udělených sudičkami. Oni jen tak sedí, hrají si s tóny, občas se na sebe usmějí a spravedlivě se střídají v sólech. Chvíli zní písničkář, za chvíli vzpomínka na Johna Denvera a

Leaving on a Jet Plane

, za chvíli něco z repertoáru Marsyas nebo Donovana. Zní kytary a bonga a všem je dobře. První třetina uběhla až moc rychle.

Ve druhé části vystoupila zpěvačka, kterou jsem nikdy předtím neslyšel zpívat naživo, byť je jen o rok starší než já. Ostrava vždy znamenala nejen rekordy v těžbě uhlí, ale dodávala vždy osobité a kvalitní muzikanty a zpěváky. Mezi pěveckou špičku patří i **Věra Špinarová**, která v roce 1966 vyhrála jako patnáctiletá ostravské kolo soutěže zpěváků Májový Křišťál. Porotce Ivo Pavlík, kterého se zpěvačkou později nespojovala jen láska k hudbě, zařídil, aby patnáctiletá Věra nahrála pro ostravský rozhlas svou vlastní skladbu

Já před tebou klečím

. Pamětníci si pravděpodobně více vzpomenou na její tehdy velice populární píseň

Musicbox

. Šla léta, některá dobrá a některá spíše zlá. Ten večer na vyšehradském pódiu stála s mikrofonem v ruce malá žena v džínách a modře pruhovaném tričku, která se nestyděla ani za vrásky, ani za kila navíc. Vůbec mi nevadilo, že hudba zněla z playbacku, protože po prvních tónech vybuchl těsně u mě ekrazit hlasivek a ten zážitek trval celé vystoupení. Některé její písně by z jiných úst zněly jako středněproudé banality, ale hlas paní Špinarové z nich udělal přehlídku toho, čeho může dosáhnout lidský hlas. Krom talentu je v jejím projevu i odraz prožitých let, chvíle proher i hrozícího zapomnění kdysi jásajících fanoušků. Janis Joplin i Eva Olmerová se na Věru Špinarovou jistě v té chvíli dívaly a šeptaly: Drž se holka, lidi tě mají rádi..

Poslední část večera patřila kapele a muži, kteří mě provázeli u gramorádia zn. Tesla, kdy sbírka jejich LP se stálým hraním stávala průsvitnou. Na scéně stál **Pavol Hammel** a jeho skupina

Prúdy

dy

Rozdělení státu a časový odstup pravděpodobně způsobily, že nejmladší generaci ona jména asi moc neříkají. Pro mě jsou však symbolem šedesátých let a té nádherné doby začínajícího bigbítu, bez hranic dvou samostatných států.

Otec P. Hammela byl houslistou ve Slovenském národním divadle a sám Hammel začínal rovněž jako houslista. Jenže éra rock and rollu se valila i Dunajem a rodnou Bratislavou. První kapelu nazval patnáctiletý Hammel The Jets (Tryskáči) a na prvním koncertu, kde zněly Shadows a Ventures, ji přejmenoval na Prúdy. V roce 1965 složil Hammel svou první píseň s názvem *Spievam si pieseň*. Pamatuji si, že v období Pražského jara pozvali vedoucí představitelé strany a vlády na Hrad i populární zpěváky a kudrnatý Paľo Hammel s lennonkami hrál právě tuhle skladbu. Je první z rodu těch křehkých a poetických písní, které jsem vždy miloval, a které tvořily část tváře kapely Prúdy. Pro kapelu začal skládat texty mladý básník Ján Masaryk. Na 1. československém beatfestivalu v prosinci 1967 v Lucerně převálcovali "pyšné" Pražáky Dežo Ursíniho a jeho The Soulmen a Prúdy dostaly cenu za nejlepší texty. V kapele se objevila jména patřící dnes bezesporu do síně slávy československého beatu, a nejen beatu: geniální skladatel a hráč na hammondky Marián Varga, bezkonkurenční baskytarista Fedor Frešo a v roce 1970 i kudrnatý vynikající kytarista Fero Griglák. Ale i každé další jméno znamená vynikajícího muzikanta.

Ked odchádza kapela

Napsal uživatel Tomáš Pohl
Středa, 27 Červen 2007 04:00

V roce 1967 zazněla poprvé v souvislosti s Prúdy i jména dvou vynikajících básníků a textařů, Hammelova spolužáka Borise Filana a básníka Kamila Peteraje. Poprvé jsem slyšel hudbu kapely Prúdy v Houpačce Jiřího Černého, když v roce 1967 pustil do éteru skladbu *Balada o smutnom* Já
novi
. Následovala ji další vynikající skladba
Čierna
ružá
.

Pavol Hammel vydal do dneška přes dvacet desek. Ta první, a má stále nejoblíbenější, se jmenuje *Zvoňte zvonky* (Hammel, Saller, Frešo, Varga a Mallý), vyšla v roce 1969 a v Čechách byla nedostatkovým zbožím. A tak na vyšehradském pódiu stál s kytarou v ruce muž s knírkem, který už dávno není tmavý, a s kudrnatými vlasy, které již nejsou ani husté, ani černé. Jen ten úsměv pod brýlemi a hlas zpívající nádhernou měkkou slovenštinou, to vše je pořád stejné. Na jedné straně Fero Griglák s výrazným profilem ala Mejla Hlavsa, na druhé straně šedivý nenápadný klidáš s baskytarou Fedor Frešo. Základ historické sestavy byl doplněn mladší generací: Petrem Přeložníkem za klávesami a Martinem Valihorou za bicími.

Prúdy a Hammel mě vrátily o mnoho let zpátky. Zněly *Zvonky zvoňte*, titulní píseň alba, a z téhož i *Balada o smutnom*
Jánovi
, a dále třeba
Pred
výkladom
s
hračkami
,
Lipipi lumpipi rumpipi rup
z desky
Šľahačková
princezná
, Vargova Smutná
ranná električka,
zhudebněná báseň normalizačního slovenského ministra kultury Miroslava Válka z desky
Zelená pošta
. Z alba
Hráč
, nahraného v roce 1973 v době Hammelovy vojenské služby, zněla nádherně nostalgická
Mladosť
. Z alba
Na II. programe sna

Ked odchádza kapela

Napsal uživatel Tomáš Pohl
Středa, 27 Červen 2007 04:00

(s Radim Hladíkem a Marianem Vargou) zněla titulní píseň a
Papageno z Novej Vsi

Zkrátka, zněly písně, jejichž slovenský text se mi okamžitě vybavil, i písně, které jsem neznal, zejména ty z poslední doby. Publikum si pochopitelně vyžádalo i kdysi v televizi do omrzení hraný "chyták" *Učiteľka tanca*.

Na závěr zněla píseň *Ked' odchádza kapela* z první desky a přidavek.

Muž, kterého dodnes neopustila autorská invence, radost z hraní, muž, který v roce 1976 kromě jiného dokázal vystudovat v Bratislavě práva, a který maluje a vystavuje zajímavé obrazy, ten muž mě na vyšehradských hradbách dostal. Byl to veliký hudební zážitek a to nejen kvůli vzpomínkám autora reportáže. V roce 1993 se naše země rozdělila hranicí. Toho večera, 12. června 2007, mě kapela Prúdy přesvědčila, že hranice nikdy nebyla a nebude.